

Den greske tragedien

Economist 9. januar 1945.

Britisk utenrikspolitikk er i ilden. Både hjemme og ute blir regjeringen beskyldt for å blande seg i den demokratiske utviklingen i forskjellige europeiske stater og for å gripe inn på høyre side. I Underhuset har flere medlemmer av arbeiderpartiet fremlagt et forslag som beklager at det ikke er blitt avgitt en forsikring om at hans Majestets styrker ikke vil bli benyttet til å avvepne demokratiets venner i Grekenland. Russiske myndigheter har også kritisert behadlingen av den greske guerilla over Sofia radio som de nå kontrollerer, mens Statsdepartementet i Washington har funnet det passende å ta avstand fra det (det passende) britiske veto mot grev Sforzas utnevning og slå fast at Italia, og enda mer i vennligsinnet befridd område "burde folket ha lov til å løse sine regjeringsproblemer langs demokratiske linjer uten innblanding utenfra."

... I parlamentet torsdag svarte Churchill på kritikken ... "Vår egen holdning" sa han, "er fullkommen klar. Om det greske folk velger å utgjøre en republikk eller et monarki, det blir deres sak. Om de vil ha en venstre eller en høyre regjering er også noe de må avgjøre selv. Men inntil den er istand til å avgjøre dette vil vi ikke nøle med å bruke den britiske armé som nå befinner seg i Grekenland og som slett ikke er å forakte, til å opprettholde ro og roden."

Dette er en fullkommen definisjon av de plikter som påhviler demokratiske formyndere ... En britisk politikk grunnet på disse to prinsipper ville kunne forsvares mot hvemsomhelst.

Men uheldigvis er det ikke lenge helt sikkert at den er grunnet på disse prinsippene. De meldingene som siver gjennom sensuren fra de befriddede land antyder at britisk politikk, hvordan den enn kan ta seg ut i prinsipielle erklæringer i Underhuset, ikke er så upartisk på stedet.

Tilfellet med grev Sforza er riktignok et temmelig dårlig bevis. Når det kommer til stykket er det en forskjell mellom Italia og de andre landene. Italia er et slått og okkupert fiendeland og den britiske regjering har all mulig rett til å erklære denne eller hin politiker for uantakelig om den så ønsker. Selvfølgelig kan man si at det kanskje ikke er så lurt å gjøre en nasjonalhelt ut av greven. Men det er ikke noe galt i å avslå ham som utenriksminister.

Men i Grekenland stiller saken seg ganske anderledes. Det Greske folk har lidt og kjempet mer enn kanskje noen annen liten nasjon i Europa. Av alle grunner, av taknemlighet, lojalitet og i egen interesse skulle derfor britisk politikk i Grekenland holde seg på det strengeste til den oppgaven "å vareta demokratiets interesser" som Churchill så smukt sa.

Churchill ga EAM skylden for krisen, det er det største av venstre partiene og det har forbindelse med både kommunistene og motstandsbevegelsen. Han anklaget dets ministre for å ha påskyndet katastro-

menneskene og jeg ønsker at denne var ...

fen ved å trekke seg tilbake fra den konstitusjonelle regjering og for å ha startet borgerkrigen ved å demonstrere i Aten som forberedelse til et statskup fra venstre. Hvis dette var sant og hele sannheten ville det være en alvorlig beskyldning. Men meldinger fra Aten gjør det klart at det er meget mer å fortelle, skjønt de ikke gjør det klart akkurat hvilke fakta mangler. EAM hadde gått med på å avvepne venstrepartienes guerillatroppe under den forutsetning at høyrepartiene også ble avvepnet. Men situasjonen ble ytterligere komplisert ved at det var to divisjoner av den greske hær i Grekenland, "A lpejegerdivisjonen" og "den Hellige divisjon" som var blitt rensert for alle venstrelementer etter Cairo-opprøret. EAM forlangte at disse også i det minste, skulle bli sendt på lang permisjon uten våpen. Det ble også avslått og det sies at avslaget kom fra briterne. Nå, enten EAM gjorde rett da de tok dette som påskudd til å nekte å avvepne sine egne guerillatroppe eller ikke, kaster det i alle fall et annet lys over deres ombestemmelse. Det er i alle fall ved første blikk grunn til å si at britisk politikk ikke har insistert på avvepning både av høyre og venstrepartiene.

Det ser også ut til at den britiske regjering ikke helt har vært upartisk når det gjelder sammensetningen av den greske regjeringen. Etter at venstres representanter hadde trukket seg tilbake fra Papandreus regjering, ble det gjort et forsøk av M. Sfoulis på å danne en ny regjering. Etter hva han selv sier hadde det lyktes ham å få støtte av de fleste partiene unklusive de radikale og mellompartiene, men ikke av royalistene, da britiske autoriteter sa at de ikke ville ha noen annen enn Papandreu som således beholdt sin stilling. Britiske myndigheter er tyvensynlig fornøyd med en regjering som hovedsaklig støtter seg på høyrepartiene, mens de nedlegger veto mot en som bare mangler ytterste høyre for å være helt utrepresentativ. Her ser det igjen, ved første blikk, ut som partiskhet.

Det kan ikke bli gitt noen garanti for at denne framstillingen er nøyaktig riktig, skjønt den er satt sammen så ærlig som mulig av stykkvis underretninger. Det er fullstendig nokk til å forklare opphisselsen i Aten og den bitre kritikk av det briterne har foretatt seg. Det er galt nok at britiske tanks skal bli tvunget til å skyte på greske folkemasser for å forsvare lov og orden. Men hvis skytingen ble gjort for en mindre verdig sak så er det en skandale som britisk offentlig mening har rett til å bla de seg i. Anklagen er ennå ikke bevist, men den er blitt formulert. La oss håpe at regjeringen i den debatten som forestår i underhuset vil gi et fullstendig og detaljert svar på den. Det er anklager som ikke kan bli latt ubesvart.

For å tilbakevise dem må det bli bevist fullt ut at det virkelig forelå en trussel om revolusjonær agresjon fra venstre. Det må bli bevist at Papandreou-regjeringen hadde støtte av menn som ærlig bejempet tyskerne og som håper på et fremtidig demokrati og fremskritt i Grekenland, og ikke bare av kongeligsindete, høyreorienterte guerillatroppe og det engstelige centrumsparti som består av alle dem som ikke ønsker annet enn lov og orden, enten det så er tyskerne eller briterne som opprettholder den. Det må først og fremst bli bevist at britisk innflytelse er blitt utøvet med den ytterste upartiskhet og at venstrepartienes opprørskehet og støyende opptreden ikke har forledet de britiske myndigheter både i London og på stedet til å overse de roligere,

dyktigere og mere beregnende anslag fra kongeligsinnene høyrehold.

Dette er et punkt som gjør oss mest engstelige, for det er på dette punkt at den britiske regjeringens beretning taler imot en ukritisk godtaking av den versjon av katastrofen i Aten. Rent bortsett fra den triste historien om førkrigs fredsmeglere, så har det vært foruroligende tegn, selv i de siste årene, på at den britiske regjering fremdeles har en svakhet for høyreorienterte krefter i Europa. Hvis vi ikke hadde sett at kong Georg av Grekenland og Sosnovsky fikk støtte av innflytelsesrike kretser i England, at de Gaulle ble møtt med mistillit og at Badoglio ble foretrukket sammen med huset Savoyen, så ville det vært lettere å godta uten betenkning Churchills versjon av en revolusjonær utfordring fra venstre i Grekenland i dag.

I virkeligheten er det et av de mest uforståelige innslag i ledelsen av britisk utenrikspolitikk at det er Førsteministeren selv som synes å være besatt av en særlig svakhet for konger og fyrster. Det er i mot enhver sund fornuft at en statsmann som er en slik overbevist tilhenger av demokrati hjemme, skal ha en så utpreget forkjærlighet for upopulære dynastier i utlandet. Men slik ser det ut. Hva kan vel grunnen være? Den eneste som har noen mening er at han er så redd for det gamle bolsjevik-spøkelset. Men ikke en eneste gang, siden det først viste seg, har den røde fare ført til en revolusjon fra venstre. I de siste tyve år har alle revolusjoner kommet fra høyre

Hvordan kan britisk utenrikspolitikk baseres samtidig på en anglo-russisk allianse og på russerskrekke? Og hvis det er uro blandt de radikale er det ikke da riktigst å prøve å kurere dem ved å vise tillit og sympati? En britisk politikk som var åpent og høyrøstet fiendtlig overfor de venstreorienterte krefter ville stille vårt land i samme stilling som Metternich befant seg i - og uten noen hellig allianse som støtte.

Det er en rolle England sist av alt skulle ønske å spille. Hvis vi skal ta parti så er vårt parti de liberales. Storbritannia er et demokrati. Det er en frihetens festning. Det er et stort laboratorium som ennå holder på å uteksperimentere en måte som gjør det mulig å forene folkestyre med lov og orden. Hvilken interesse har et slikt samfunn av konger og fyrster? Hvilken interesse av å gjeninnsette de gamle krefter som har mistet all tillit og som ikke noe sted stemmet i mot Hitlerismen og ikke har gjort noe siden for å kaste ut dem som voldtok landet deres? Et Storbritannia med radikalt sinnelag og som er liberal i utenrikspolitikken har en stor rolle å spille i Europa. Som venn av kongeligsinnene og reaksjonære vil det ikke få noenting å si.

Hvorfor jeg ble kommunist

Av Pablo Picasso

I en artikkel i det verdensberømte amerikanske tidsskrift New Masses skriver Pablo Picasso, den verdensberømte spanske maleren i januar 1945:

At jeg valgte det kommunistiske partiet var en logisk følge av min utvikling, og nu har mitt liv og mitt arbeid fått en mening. I tegninger og farger har jeg forsøkt å skaffe meg en dypere viden om verden og menneskene og jeg ønsker at denne vår viten skal befri oss.

Jeg ble kommunist fordi vårt parti bedre enn noe annet vet hvordan verden skal bygges, fordi det forstar å gjøre menneskene til klare tenkere, mer fri og mer forhåpningsfulle. Jeg ble kommunist fordi kommunistene er de tapreste i Frankrike og Sovjet-Unionen likesom i mitt eget fedreland Spania.

Jeg har aldri kjent meg mer fri enn nå etterat jeg har tatt det skritt. Mens jeg venter på at mitt fedreland igjen skal kunne ta imot meg, er Frankrikes kommunistiske parti mitt fedreland. Der finner jeg alle mine venner - de store vitenskapsmenn Fredric Joliot-Curie, Paul Langevin, og den store forfatter Louis Aragon og Paul Eduard samt mange andre av de fremste partisaner i Paris. Jeg er atter blanda mine brødre.

GRESKE POLITISKE PARTIER

Economist, 23. desember 1944.

Etter to ukers borgerkrig synes hele den politiske diskusjon i Aten å konsentrere seg om tanken på et regtskap som skal opprettes og være til monarkiets skjebne er avgjort ved folkeavstemning. Erkebiskop Damaskinos .. er blitt pekt på som den mest passende kandidat til stillingen som regent... Det faktum at man nå etter to ukers kamp, søker en løsning i denne retning viser at det det egentlig gjelder er uenigheten om det skal være republikk eller monarki i Grekenland og ikke noe slags trussel om statskup fra venstrepartienes guerilla-tropper som etter sigende skulde ta sikte på et kommunistisk diktatur.

Siste ukers begivenheter viste "opprørernes" store styrker .. Skulle det ikke komme til et kompromiss ville den allierte overkommando stå overfor utsikten til et alvorlig og langvarig felttog..

Men general Scobies motstanderes styrke er først og fremst av politisk og ikke av militær art. Det er nå klart at den Nasjonale befrielsesfronts (EAM) innflytelse er betraktelig mer vidtrekkende enn den ble anslått til for ganske nylig. Faktisk er militærstyrken ELAS ikke annet enn en "aktiv minoritet". Men bak den står EAM's politiske makt som utvilsomt er uttrykk i allfall for hele arbeiderklassen i Grekenland. I mangel av det bevis som en avstemning gir, er generalstreiken proklamert av EAM bevis godt nok. Streiken var helt effektiv. I denne henseende står begivenhetene i Grekenland i betegnende motsetning til den tidlige utvikling i Belgia der kommunistenes oppfordring til generalstreik ble sabotert av et stort antall arbeidere. Det faktum at greske dokkarbeidere holdt opp å løse matvarer i Pireus er visselig beklagelig og tragisk. Men da deres beslutning først og fremst ramte deres egne sultende familier, så burde denne fortvilte handling innbyrde til omtanke og til indignasjon. Det viser hen til en eller annen alvorlig og utbredt misnøye som neppe har kunnet rettes på ved noen sante bemerkninger om "mordergjeng" og "pøbelens jern-neve".

Hva er EAM i gresk politikk, hva står den for? Sagt i alminnelighet er det en blokk av venstre og sentrumpartiene. Det består vesentlig av det kommunistiske parti, jordbrukspartiet, sosialistpartiet og de for- enke demokrater, fagforeningene og et visst antall andre

venstregrupper. Kommunistene har visstnok en stor innflytelse. Etter anslag av sosialistlederne utgjør kommunistenes tilhengere 20 til 30 pct av EAM, men deres politiske vekt er meget større enn deres antallmessige styrke. Uforsonlige revolusjonære har utvilsomt været i virksomhet for å skjerpe konflikten og obstruere enhver forsonende politikk. Men ledelsen var i hendene på de liberale som kom fra Venizelos' parti Prof. Svolos, formann for EAM er opphavsmannen til den greske grunnlov av 1924. General Sraphis, øverstbefalende for ELAS er også en Venizelos offiser som tjente som stabssjef for general Plastrias og tok del i Opprørsbevegelsen under Venizelos. EAMs politiske syn er sterkt influert av de liberale ledere. EAMs program var forholdsvis moderat. Det sto opp for en progressiv venstreorientert parlamentarisk republikk, men ikke for kommunistisk diktatur. Det har ikke manglet på latent konfliktstoff mellom de "moderate" og "de uforsonlige" i Eam. I kampens hete har utvilsomt de hissigere elementer kommet til orde, og britisk politikk synes hittil heller å ha styrket enn sveket et EAMs enighet.

EAMs mest avgjorte motstandere er royalistene og de tidligere Mataxister. Av dem er mange nå innrulert i folkepartiet. Deres innflytelse er alt annet enn populær.

Royalismens og metaxasismens faste borge er de sivile embeds tjenestemenn og offiserskorpset. Uheldigvis har royalistene og metaxastene blitt ensbetydende med samarbeidsmenn, siden general Tsolakouglu dannet den greske quislingregjeringen, i allfall i det almindelige omdømme. Bare i en litt mindre målestokk enn i Frankrike er kongetroskap i Grekenland blitt ensbetydende med unasjonalt og upatriotisk. Sant nokk at kongen og noen av hans ministre dro ut av landet og har hødt sitt rulleblad rent. Men slike kongedømmets støtter i hjemlandet som f. eks. politiet og gendarmeriet hvis personale er forblitt det samme gjennom alle årene under Metaxas-diktaturet og tyskernes okkupasjon like til idag, er blitt hovedmålet for befolkningens hat. Derfor er royalismen i den nye strid om makten i Grekenland forbundet med meget alvorlige og politiske handicaps.

Motsetningen mellom royalismen og EAM er blitt ennå verre ved at det ikke finnes noe parti imellom dem som er sterkt nok til å opptre som "tungen på vektskålen". EAM er på mange måter en fortsettelse av folkefronten i 1936 som kongen besvarte med Metaxas diktatur. Men det er en viktig forskjell mellom 1936 og 1944. I 1936 var det gamle liberale parti ennå hovedtalsmannen for republikken - de liberale hadde nesten halvparten av plassene i nasjonalforsamlingen. Men senere er Venizelos' parti blitt brutt opp i mange små grupper, og det synes ikke lenger å spille noen central rolle i gresk politikk. . . .

Dilemmaet i gresk politikk er således helt klart. Sannsynligvis kan republikken bare gjenoppstå som en venstre republikk. Alternativet er ikke en republikk bygget på centrum og høyre, men på gjeninnførelsen av monarkiet. Og monarkiet må støtte seg hovedsakelig til krefter som er kommet til å bli ansett som unasjonale. Derfor kan det bare gjøre seg gjellende ved hjelp av et mindretallsdiktatur. . . .

Høyres frykt for en "rød republikk" er ekte nokk, men den har utvilsomt blitt øket med fantasifulle fortellinger om skumle kommunistiske sammensvergelses og komplotter. Alt tyder på at ELAS-avdelinger nokk ved leilighet kan ha tatt rettferdigheten i sin egen hånd og hevnet seg på samarbeiderne eller ganske enkelt på politiske motstandere, men ELAS og EAM er sikkert uskyldige i å ha konspirert for å forberede et statskup eller en borgerkrig. Helt siden kampens første dag har EAM og ELAS ikke opp-

hørt å underhandle om våpenhvile, noe som aldri er blitt gjort av sammensvorne som virkelig mente å gripe makten ved vold. Nå tilbød f.eks. Franco forhandlinger om å nedlegge våpen?

Utnevnelsen av en regent som kan godtas av alle partier kan muligens brolegge veien for fred i Grekenland, men bare avvepning av alle partisanstyrker kan forberede grunnen for et noe uvant eksperiment i gresk demokrati. Alternativet er borgerkrig på kniven med hat og bitterhet, fulle fengsler og konsentrasjonsleirer som resultat, som i Grekenland på samme måte som i Spania vil være det motsatte av demokrati.

I Chicago Daily News har den politiske korrespondenten Maurer en artikkel fra Hellas den 10. november. Den opplyser at det er sterk uro i alle demokratiske kretser over det greske politiet som ikke er utrenset, men fortsetter akkurat som før. Politiet samarbeider med, og det fins innenfor politiet selv, reaksjonære folk som har samarbeidet med tyskerne og som nå arbeider videre med å få innført på nytt det gamle diktaturet i landet. ... Korrespondenten opplyser også at mange profascistiske elementer ennå er på frifot. De greske innlandsstyrkene som har samarbeidet med regjeringen har arrestert en lang rekke quislinger, men politiet har sluppet flere av dem løs igjen, til og med en major som er kjent for både å ha arrestert og torturert patrioter. En annen som også er løslatt er kjent for å ha brent flere landsbyer som represalier.

Strømretninger i Polen

Economist, 2/12-44, av en polsk korrespondent.

Polens holdning til Russland har alltid vært det sentrale problem i polsk politikk. Det blir i almindelighet antatt at nyansene i denne holdning svarer mer eller mindre til den gjengse inndeling i høyre og venstre. Men den nåværende krisen i Polen har vist at dette bare delvis holder stikk. Selve denne krisen er forårsaket av sosialistledernes opposisjon mot den forsoningspolitikken overfor Russland som bondepartiet og dets leder Micolajczyk ville føre. ... mens høyre, med nasjonalpartiet som kjerne, var uenig med opposisjonen. .. Striden har altså skjåret tvers igjennom de almindelige inndelinger mellom partiene. Disse kryssende strømretninger kan forklares både ut fra aktuelle motiver og historiske tradisjoner. Det polske sosialistpartiet, som hele tiden har vært et patriotisk parti, uavhengighetspartiet par excellence, var anti-russisk opptil 1917.. selvfølgelig ... men nasjonalfølelsen i det polske sosialistpartiet var også sterk nok til å skape mistollet mellom de polske og russiske sosialister... på høyre fløy ser det historiske mønster anderledes ut. Nasjonaldemokratene, som senere kalte seg nasjonalpartiet for å markere sin avstandtagen fra demokratiet, var fra først av anti-tysk og pro-russisk... Partiet var i full overensstemmelse med sine mellomklassemedlemmer når det uromantisk og nøkternt holdt seg inne med de fremmede herrer i landet... Men etter 1917 ble partiet drevet over i den antirussiske leir også, selvfølgelig..

Etter dette historiske tilbakeblikk, som vi har gjengitt helt skje-

matisk, fortsetter korrespondenten:

Denne omgrupperingen har imidlertid aldri blitt helt fullført og de har forårsaket åpne og latente sprekker på høyre hold såvel som på venstre hold. I mellomkrigsårene lykkedes det nesten sosialistene å kvele sine antirussiske tradisjoner og nasjonalistene glemte sine prorus-siske tendenser. Allikevel er det nå igjen den fungerende sosialistiske visepresidenten Kwapiński som har opptrådt som talsmann for en anti-russisk politikk, mens den gamle leder for nasjonalistene og formann for det nasjonale råd i London, Grabski, har stått for en mer forsonende holdning overfor Russland. Selv om den sterkeste delen av nasjonalistene i landflyktighet ennå slutter seg til den meget ytterliggående anti-russiske politikk, sammen med Pilsudskis tilhengere og selv om den anti-russiske linjen møter betraktelig motstand innenfor sosialistpartiet.

Bondepartiet har vært minst berørt av alle dilemmaer. Det er det yngste og mest innflytelsesrike parti av Polens folkelige bevegelser. Det kom til skjels år og alder og fikk innflytelse først etter den polske republikks gjenfødelse i 1918. Det har ikke vært splittet mellom pro- og anti-russiske tradisjoner. Dets høyrefløy har vært sosialt konservativt dets venstrefløy radikal. Partiet har stort sett fått sin kraft fra vest- og central-Polen, ikke fra øst hvor bondestanden ikke er polsk. Det østlige grenseland, bortsett fra Øst-Galicia, som nå likeledes blir kvevd av Russland har alltid for de polske bønder vært noe fjernt og tåket. Det polske element har bestått av landeiere, intelligentsia og noen få arbeidere. De ukrainske bjelorrussiske bøndene var organisert i egne nasjonale partier som hadde lite tilfelles med de tilsvarende polske. Landadelen og de intellektuelle derimot anså disse strøk som den polske tradisjons og den polske nasjonalkaaktens høyborg. Det er herfra Polens åndelige ledere og dets stiveste nasjonalister er kommet. Intelligentsiaen av landadelen som har hatt en stor innflytelse på den politiske orienteringen bl. a. innen den polske sosialisme, har omgitt de østlige grenselandskapene med en romantisk legendedannelse og et nasjonalt hysteri som totalt overså deres ikke-polske karakter.

Men blant bønderne i det sentrale og vestlige Polen er det ingen sangbunn for slike følelser for de østlige grenseland. Det var ikke noe tilfelle da Pilsudski prøvde å utvide østgrensen til Enjepr - til en linje man drømte om i 1772 - da var bondepartiet fredens parti. Dets fører Witos, kom først i spissen for krigsdepartementet da tidevannet snudde og den russiske arme nærmet seg Warszawas porter. Riga-avtalen av 1921 var en triumf for bondepartiet, gjennomført tross iherdig motstand fra Pilsudski som håpet å torpedere fredsforhandlingene og forlenge krigen. Dette betyr ikke at bondepartiet går med på å avstå grenselandet i øst til russerne uten bitterhet eller hjerteve. Det ville overhodet være en feil å undervurdere i hvor høy grad den polske grensen som eksisterte til 1939 er blitt en vesentlig del av Polen for den nåværende generasjon av polakker for hvem de to årtier deres gjenfødte uavhengighet innefor grensene fra før 1939 har betydd mer enn et forbigående lune i historisk tilfeldighet.

Men allikevel, mens det ennå kan være spørsmål om Polens skjebne, er den avgjort for østprovinsenes vedkommende, og bondepartiet som representerer mer enn halvparten av Polens befolkning kan lettere forsones seg med denne bestemmelsen enn noen annen del av den polske folkemening.

Paulsen er født i 1886, arbeidet en tid direkte under generalstabens for å avsløre spioner, var under forrige verdenskrig med på å lete etter russiske sag-filere i Norrland, og drev senere et privat detektivbyrå. I 1933 ble han forstander for politibyrådet som senere ble innforlivet i Utenlandsbyrådet. Da dette ble flyttet fra Sosialstyrelsen over i Utenlandskommissjonen, den 1/7-44, overtok han også den der han inntok en ytterst viktig stilling. Han arbeide her var å svare pr. telefon eller skriftlig forespørsler angående kontroll og anmeldelsesplikt. Utgående kontrollskrivelse, hvor den lokale myndighet blir gjort oppmerksom på utlenninger som overskrider gjeldende bestemmelser om oppholdstillatelse eller rett til å få fast arbeid er likeledes blitt besørget av Paulsen. Paulsen har hatt å utføre kontrolleringen av utlenninger i politiets og andre registre. Paulsen har, betoner Sv. Dagbl., hatt kontakt med kontrollen ved grensen og ved kysten som sorterer under politiet og har derfor fått førstehåndsmeldelser om ankomne flyktninger og har kunnet gi direkte alle flyrappporter fra Bromma med navn M.m. og om nordmenns reise til England havnet hos ham.

Angiveren Paulsen er gammel overbevist nasist. Han var med i Lindholms nasibevegelse allerede fra dens begynnelse 1926. Ifølge Sv. Dagbl. ble Paulsen skygget av politiet i de kritiske apriildagene 1940. Sikkerhetspolitiet benekter det. Aftonbladet kan opplyse at man nå på norsk hold har fått en forklaring på en mengde tragedier i hjemlandet som en alltid har ment berode på angivervirksomhet i Sverige.

I sin leder skriver Troës allt! bl.:
Folket styrer ikke Sverige, ikke riksdagen ikke engang regjeringen. Byråkratiet regjerer. Hemmelig statspoliti, kalt Hestapo eller Svestapo. Sverige er blitt en politistat. Sosialministeren har selv den 10/7-42 i riksdagen innrømmet at Sverige har et hemmelig politisk politi, og forsøkt å dets arbeide kan hverken han eller justisministeren legge seg i. Ansvarlige i Paulsonsaken er regjeringen, dets byråkratier og dets partier og hele det sløve, sovende svenske folket. Ansvarlig for feigheten og unnfalldenheten for Hitler, ansvarlige mennene fra systemet 1940. Vi har sannelig hatt et merkelig held, som med vår sittar øvrighet - Inklusiv inspektør Rpbert Paulson - har klart å holde oss utenfor krigen. Eller kanskje mente Hitler at han ikke behøvde okkupere Sverige, som hadde så våkne demokratiske vokter. Det ble kanskje billigere å utnytte: dets maln, jernbane, fartøy, luftrum, spionage- og propagandamuligheter uten okkupasjon. Tanken var ikke vakker, men tenkelig.
-Og hva skal man gjøre? Noen grunnkrav: Slutt med hemmelig politiets enevelde, grundig opprensning i administrasjonen, forsvar og byråkrati, grundig razzia i nasileiren (helt opp), utrensning av alle områder der Paulson kan ha vært med og erstatning til offrene der de kan nåes, kontroll av tyske og andre antidemokratiske diplomater og agenter av alle slag. - Og opprensning i regjeringen! I stedet for passive altfor selvgode menn av typen fra 1940, nye, aktive demokrater! Og en grundig opprensning av hele det såkalte demokratiske svenske folket - demokratiet Paulson - til et kjempende svensk demokrati!

Send avisen videre!

Vær forsiktig!

Grekenland.

Den greske konflikten gikk man i Krim-kommunikeet omhyggelig utenom, konstaterer "Håndslag" for 28. februar, og det var da også å på forhånd innlysende at en eventuell enighet bare kunne ha vært oppnådd på bekostning av den engelske prestisje... Bladet forteller hvordan Churchill på hjemveien holdt en tale i Athen og orklarte seg stålt over den rollen den britiske armoen hadde spilt "for å beskytte den uddødelige byen for anarki og vold," og det tilføyer at det var unektelig provoserende ord som viser at noen løsning i personlighet neppe er mulig.

Omtrent samtidig ble freden undertegnet mellom ELAS-representantene og statsminister Plastiras. Tilsynelatende var visse innrømmelser gjort fra regjeringens side, men ikke reelt. Botingsene var avvepning av EAM innen 15. mars, men det skulle ikke være tale om "straff for politiske forbrytelser" i forbindelse med kampene. Funksjonærer som har deltatt i ELAS'kamper eller samarbeidet med tyskerne (den ene forbrytelsen er like stor som den andre) skulle avskjediges. Så snart som mulig skal det holdes alminnelig valg og folkeavstemning om forfatningen. Ingen representanter for EAM skulle opptas i regjeringen.

I virkeligheten sitter det igjen et åpent sår i Hellas som ikke vil kunne leges på mange år. Det er skapt en stabil borgerkrigsstemning hvor flertallet av det greske folk står på den ene siden, og på den andre en gruppe generaler, støttet til et reaksjonært befolkningslag i kystbyene og fram for alt til britiske imperieinteresser. Dette er også stort sett oppfatningen i liberale kretser i Storbritannia.

Det motbevises heller ikke av Churchills uttalelser. Han sa i sin siste tale at han aldri hadde villet anerkjenne EAM og ELAS som den franske maquis eller de italienske partisaner (ELAS hadde spilt en betydningsløs rolle i kampen mot tyskerne, og gjemt våpen fra de allierte til det indre oppgjøret. Den øverstkommanderende i Midt-Østen, general Wilson, har imidlertid gitt andre opplysninger om ELAS' innsats, og fram for alt bør man huske at det var briterne som, på det såkalte Libanon-konferansen i 1943, tvang samtlige greske motstandsbevegelser inn under EAM's (eller ELAS') ledelse. Dermed var EAM blitt identisk med den greske motstandsbevegelse, og det var de gruppene som nektet å innordne seg som satte egen-interessen i forgrunnen.

På denne bakgrunnen synes det noe dristig å kalle ELAS for "pöbelvelde" eller "de villo fjellfolkene". Det er riktig at det var innlandsbefolkningen, de greske fjellbøndene, som førte den heroiske regulære kampen mot italienerne og senere partisanrigen mot tyskerne, mens tyskerne hadde befydelig lettere for å finne samarbeidsfolk blandt den "kommersielle" kystbefolkningen som er